

Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä

8. kokous

Aihe: Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU)

Aika: ma 3.5. klo 13-14.30

Paikka: Säätytalo, Helsinki /virtuaalokokous

Tausta

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman laatimisesta on säädetty ilmastolaissa (609/2015). Lain mukaan suunnitelmassa esitetään, millä toimilla ihmisen toiminnasta aiheutuvia päästöjä vähennetään ja ilmastonmuutosta hillitään ja osaltaan varmistetaan pitkän aikavälin ilmastotavoitteen toteutuminen. Suunnitelma koskee päästökaupan ulkopuolista ns. taakanjakosektoria. Tähän kuuluvat liikenteen, maatalouden, rakennusten erillislämmityksen, työkoneiden, jätehuollon ja F-kaasujen päästöt.

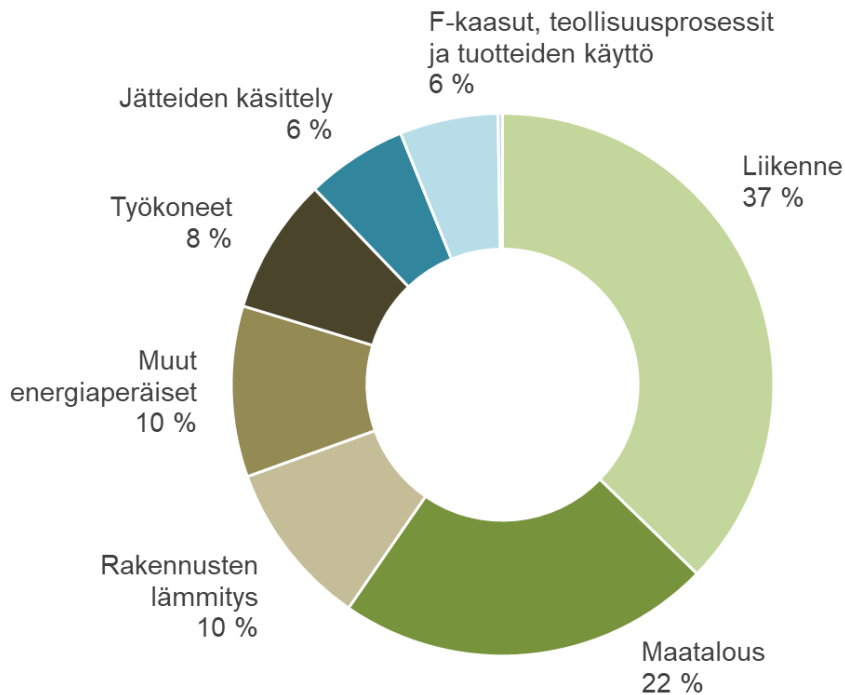
Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma uudistetaan siten, että se vastaa hallituksen tavoitetta saavuttaa hiilineutraali Suomi vuoteen 2035 mennessä. Suunnitelman laadinnan tueksi on lokakuussa 2020 asetettu työryhmä, jossa ovat edustettuina keskeiset ministeriöt sekä asiantuntijatahona Ilmastopaneeli. Suunnitelmaluonnos valmistuu kesällä 2021, ja se annetaan selontekona eduskunnalle syksyllä 2021.

Ilmastosuunnitelman toimenpiteillä yhdessä ilmasto- ja energiastrategian kanssa toimeenpannaan hallitusohjelman ilmasto- ja energiapolitiikan tavoitteet. Suunnitelma täsmentää ja täydentää ilmasto- ja energiastrategiassa määriteltyjä toimia päästöjen vähentämiseksi. Suunnitelmassa tarkastellaan myös sektorien välisiä kytkentöjä sekä poikkileikkaavia teemoja, kuten kulutuksen ja paikallisen ilmastotyön merkitystä. Suunnitelman laatimisen perustana on ilmasto- ja energiastrategian kanssa yhteinen perusskenaario tähän mennessä päätetyillä toimilla saavutettavasta päästökehityksestä

Komissio on ilmoittanut, että se antaa uudet ilmasto- ja energialainsäädäntöehdotukset kesäkuun 2021 loppuun mennessä. Niillä tavoitellaan vähintään 55 prosentin nettovähennystä vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Tämän seurauksena Suomen kasvihuonekaasujen päästövähennystavoite taakanjakosektorille vuodelle 2030 kasvaisi nykyisellä lainsäädäntömallilla noin 47 prosenttiin verrattuna vuoden 2005 tasoon. Perusskenaarion nykyiset toimet eivät riitä kiristyvän 2030 ja 2035 hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseen. Keskipitkän aikavälin suunnitelmassa arvioidaan, millä toimilla erot saadaan kurrottua umpeen.

Tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan toimia jokaisella sektorilla, mutta taakanjakosektorin kannalta erityisesti liikenne ja maatalous sekä rakennusten lämmitys ovat tärkeässä roolissa. Vuoden 2019 taakanjakosektorin päästöistä liikennesektorin muodostaa noin 37 prosenttia, maatalous 22 prosenttia sekä rakennusten lämmitys noin 10 prosenttia.

Taakanjakosektorin päästöjen jakauma 2019

Kansallisella tasolla Suomi on sitoutunut vähentämään **kotimaan liikenteen päästöjä** vähintään 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi skenaariotarkasteluiden mukaan päästövähennysten tulisi jatkua fossiiliton liikenne 2045 -polkua hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi vuonna 2035. Liikenteen päästövähennystoimien tulee vastata näihin tavoitteisiin.

Hallitusohjelman mukaan **fossiilisen öljyn käytöstä lämmityksessä** luovutaan asteittain 2030-luvun alkuun mennessä, valtion ja kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luovutaan vuoteen 2024 mennessä ja kannustetaan öljylämmitteisiä kiinteistöjä siirtymään muihin lämmitysmuotoihin 2020-luvun aikana erillisellä toimenpideohjelmalla. Rakennusten lämmitys kattaa rakennusten erillislämmityksen ja päästökaupan ulkopuolisten pienten kauko- ja aluelämpölaitosten päästöt. Rakennusten lämmitys muodostaa vuoden 2019 taakanjakosektorin päästöistä noin 10 prosenttia, mikä on noin 2,9 Mt CO₂-ekv. Tästä 2,4 Mt CO₂-ekv on rakennusten erillislämmityksen päästöjä.

Maatalouden kokonaispäästöistä noin 75 prosenttia on maaperään liittyviä päästöjä (dityppioksidipäästöt maataloussektorilla ja hiilidioksidipäästöt maankäyttösektorilla). Eloperäisiin maihin, joihin kasvihuonekaasuraportoinnissa luetaan turvemaat ja pieni osa multamaista, liittyvät päästöt ovat yli puolet maatalouteen liittyvistä päästöistä. Tämän hetkisten tutkimusten mukaan maatalouden tehokkaimmat päästövähennystoimet liittyvät juuri eloperäisiin maihin, joten KAISU:ssa päästövähennystoimet kohdistuvat pääosin näihin maihin.

Kysymyksiä keskusteltavaksi:

- Mitä päästövähennyskeinoja pidätte vaikuttavina ja hyväksyttävänä tavoitteiden saavuttamiseksi?
- Mitä oikeudenmukaisuuden näkökulmia tulisi sisällyttää KAISUn valmisteluun?